

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalovanému: **Česká advokátní komora**, sídlem Národní 118/16, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2025, č. j. 10 A 30/2025-37,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **s e z a s t a v u j e .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 1. 2025, č. j. 10.01-000616/24-0002, nevyhověla žádosti žalobce o určení advokáta k bezplatnému poskytnutí právní služby. Proti rozhodnutí podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze. Žalobu spojil s žádostí o osvobození od soudních poplatků, kterou městský soud usnesením ze dne 9. 6. 2025, č. j. 10 A 30/2025-12, zamítl. Závěry městského soudu pak potvrdil Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 2. 9. 2025, č. j. 6 As 99/2025-11, zamítl kasační stížnost proti danému usnesení. Městský soud následně znovu vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku. Žalobce v reakci na to podal další žádost o osvobození od soudních poplatků a poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil. Městský soud o opakované žádosti samostatně nerozhodoval a řízení o žalobě v záhlaví označeným usnesením zastavil.

[2] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. S ní spojil žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší soud však návrhy stěžovatele usnesením ze dne 24. 2. 2026, č. j. 7 As 252/2025-9, zamítl a vyzval jej ve lhůtě 15 dnů k zaplacení soudního poplatku ve výši 5 000 Kč a doložení splnění podmínky povinného zastoupení či právnického vzdělání.

[3] Nejvyšší správní soud ve zmíněném usnesení vyšel z toho, že ani splnění majetkových podmínek ani absence zjevné neúspěšnosti návrhu nemusí bez dalšího dostačovat pro přiznání osvobození od soudních poplatků. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž plyne možnost osvobození od soudních poplatků nepřiznat v situacích, kdy se žádost zjevně míjí účelem daného institutu. Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem, který by umožňoval (byť i nemajetným osobám) vést bezplatně jakékoli spory. Tento institut má za účel zajistit, aby jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně v případech, kdy je namístě, aby soudní spor vedly (rozsudky NSS ze dne 14. 10. 2015, č. j. 6 As 216/2015-10, bod 8, nebo ze dne 20. 3. 2019, č. j. 9 As 50/2019-45, bod 14). Aby bylo zabráněno zneužití institutu osvobození od soudních poplatků, je nutno důkladně zvažovat charakter vedeného sporu (rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS). Bylo by tedy v rozporu s účelem daného institutu, aby byli od soudních poplatků osvobozováni účastníci v takových soudních sporech, které tito účastníci opakovaně a soustavně vyvolávají a které nemají zjevný dopad do jejich životní sféry (usnesení NSS ze dne 14. 11. 2025, č. j. 10 As 217/2025-12, bod 5). Nejvyšší správní soud proto v usnesení č. j. 7 As 252/2025-9 neposuzoval ani majetkové poměry, ani zjevnost neúspěšnosti kasační stížnosti, a zaměřil se převážně na charakter vedeného sporu.

[4] Nejvyšší správní soud v odkazovaném usnesení mimo jiné dále zdůraznil, že stěžovatel hodlá u Evropského soudu pro lidská práva brojít proti usnesení Ústavního soudu, kterým byla pro opožděnost odmítnuta jeho ústavní stížnost. Právě za tímto účelem podal stěžovatel žádost o určení zástupce, které žalovaná nevyhověla. Jedná se tak o rozhodnutí v řízení, které vzešlo ze žádosti stěžovatele pro zastupování v jiném řízení. Konkrétní subjektivní práva, o jejichž ochranu by se mělo jednat, se s ohledem na okolnosti dané věci ze sporu vytrácí. Nejvyšší správní soud proto ve zmíněném usnesení dospěl k závěru, že projednávaná věc nemá zjevný dopad do životní sféry stěžovatele. S ohledem na regulační funkci soudních poplatků Nejvyšší správní soud neodhlédl ani od procesní historie stěžovatele, který vede s žalovanou velké množství sporů, v nichž jde o určování advokáta pro poskytování různých právních služeb. Opakované vedení obdobných sporů je pak společně s absencí zjevného dopadu do životní sféry stěžovatele dostačujícím důvodem pro to, aby soud osvobození od soudních poplatků stěžovateli odepřel. Stěžovatel navíc již neuspěl s kasační stížností proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků ve stejném řízení před městským soudem a jeho kasační argumentace, byť tentokrát vůči konečnému rozhodnutí, stále směřuje vůči neosvobození od soudních poplatků. Stěžovateli tedy již byla (s ohledem na otázku osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem) poskytnuta soudní ochrana. Nejedná se proto ani o situaci, kdy by nedostatek prostředků bránil v účinné soudní ochraně.

[5] Stěžovatel v nynějším řízení v reakci na uvedenou výzvu (usnesení č. j. 7 As 252/2025-9) podáním ze dne 12. 3. 2026 znovu požádal o osvobození od soudních poplatků a navrhl ustanovit zástupce. Vyslovil v něm předně svůj nesouhlas s odůvodněním uvedeného usnesení a k tomuto podání též přiložil listiny, které soud „usvědčují z uvedení nepodložených skutečností“. V tomto ohledu je nicméně třeba s odkazem na existující judikaturu připomenout, že stěžovatelův nesouhlas s názorem Nejvyššího správního soudu nepředstavuje podstatnou změnu okolností, která by vyžadovala o procesních návrzích stěžovatele znovu rozhodnout (viz usnesení NSS ze dne 26. 2. 2026, č. j. 22 As 203/2025-42,

pokračování

bod 6). K tomu lze pak nad rámec uvedeného dodat, že přípis předsedy Ústavního soudu, jenž je již ze dne 21. 11. 2024 a který nyní stěžovatel soudu zaslal, není součástí předloženého spisu krajského soudu ani jeho příloh (k podmínkám rozhodování o opětovné žádosti o osvobození od soudních poplatků srov. též rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2011, č. j. 8 As 65/2010-106). Dále v uvedeném podání stěžovatel poukazuje na svoji aktuální finanční situaci. V této souvislosti ale Nejvyšší správní soud připomíná, že se rozhodl osvobození od soudních poplatků stěžovateli odepřít, byť není vyloučeno, že by jeho majetkové poměry případně mohly (částečné) osvobození od soudních poplatků odůvodňovat. Nejvyšší správní soud proto odkazuje na usnesení č. j. 7 As 252/2025-9, aniž by o opakovaných návrzích stěžovatele znovu samostatně rozhodoval.

[6] Usnesení č. j. 7 As 252/2025-9 bylo stěžovateli doručeno dne 27. 2. 2026. Stanovená patnáctidenní lhůta pro zaplacení soudního poplatku ve výši 5 000 Kč tedy uplynula dne 16. 3. 2026. Stěžovatel však v této lhůtě soudní poplatek nezaplatil. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatel svoji poplatkovou povinnost nesplnil.

[7] Jelikož stěžovatel nesplnil svoji poplatkovou povinnost spojenou s podáním kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) soudního řádu správního řízení o kasační stížnosti zastavil. O tomto nepříznivém následku nezaplacení soudního poplatku byl předem poučen.

[8] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel nevyhověl ani výzvě k doložení splnění podmínky řízení podle § 105 odst. 2 s. ř. s. (povinné zastoupení advokátem). I kdyby tedy byl dán důvod pro nezastavení řízení podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, musela by být kasační stížnost odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku však má přednost před odmítnutím návrhu pro nesplnění podmínky řízení spočívající v zastoupení advokátem (viz usnesení NSS ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Afs 111/2016-29, ze dne 19. 10. 2016, č. j. 3 As 207/2016-35, nebo ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 As 240/2016-70).

[9] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první soudního řádu správního ve spojení s § 120 soudního řádu správního. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu